

Jaunimėlis

2018-2019 m.m.

BIRŽELIS, Nr. 6

Želvos gimnazijos bendruomenės laikraštėlis

**Smagios, įsimintinos, pilnos naujų
įspūdžių ir atradimų vasaros.
Iki susitikimo rugsėjį!**

O šeštakai mums vasarą linki:

Gera! pailsėti, aplankyti nematytų vietų
(*Karolina*),

Linksmi praleisti laiką (*Gabrielė*),

Gera! pailsėti ir iki soties...pašildykauti (*Nojus*),
Ne karšto, o šilto oro, taip pat nuvykti prie jūros
(*Otilija*).

Ką gi, belieka palinkėti, kad tai išsipildytų!

**Užbaigdami mokslo metus turime kuo
pasidalyti, pasidžiaugti...**

Geografinio tako konkursas

Š.m. balandžio 10 dieną Antano Smetonos gimnazijoje vyko geografinio tako konkursas „Mano Ukmergė“, kuriame dalyvavo II g. klasės mokinys **Rokas Kalesnykas** ir III g. klasės mokinės **Goda Mikalajūnaitė** ir **Austėja Kisiliūtė**. Konkursas skirtas geriau pažinti savo kraštą ir geografinės teorines žinias pritaikyti praktinėje veikloje. Nors ir lauke kaitino saulutę, mokiniai įveikė visas stoteles ir parsivežė diplomus ir padėkas.

*Mokytojos Justinos Kuodienės
informacija ir nuotrauka*

Keliavome, sėmėmės įspūdžių

Baigiantis mokslo metams kaip niekad daug mūsų moksleiviai keliavo – ir po gimtąsias apylinkes, ir po rajoną bei toliau. Ketvirtokai lankėsi Vilniuje, penktokai – Siesikuose, septintokai – Taujėnuose, trečiokai – Žemaitkiemio apylinkėse, aštuntokai ir dešimtokai apžiūrėjo Mateikiškių piliakalnį, nemaža grupė įvairių klasių mokinių vyko ir į Nidą... Kelionės, žygiai, tolimesi ar artimesni, mus visada praturtina. Smagu, kad nesėdime vietoje. Daugiau apie šias keliones – Želvos gimnazijos Facebook paskyroje: čia rasite ir aprašymus, ir nuotraukas, kuriuos pateikė mokiniai lydėję auklėtojai, mokytojai.

O vasara, reikia manyti, daugeliui taip pat dovanos ne vieną įsimintiną kelionę. Tad sėkmės!

„Jaunimėlio“ informacija

Mindaugas Paknys

Birželis

Pavasaris į pabaigą, ir vasara ateis,
Plasnodamas gegužis į berželį nusileis.
Berželis sužaliuos, lapeliai išsiskleis.
Tad negaišuokime – juk mėnesis birželis
gena žmogų, vejasi duotais gamtos darbais.

Sunkioji šienapjūtė, linksmybėmis puošta,
gėrybėmis mūsų protėvių, valiavimais, daina.
Sutikdami šienpjovius darbo dienos pabaigoje,
Šeimos dvarelyje apliedavo juos vandens gausa.
Visgi geriau nei lietūs šienapjūtės darbuose.

Vėžio žvaigždynė saulė, vėžio žnyplių pagauta,
ji stabteli vasarvidyje šiaurės rytuose.
Tad džiaukimės - ji mūsų vasaros šėlsme.
Per kupolinių rytą tekėdama saulutė šoka,
ryškiais drabužiais išsipuošusi, linksma.

Saulėgrįža mūsų šventa, ji siautulingoji viena,
žolynais, vandeniu, ugnimi visa išdabinta.
Vidurvasaris – kai saulė savo vežimu,
betraukiama dvynių žirgų ašvienių,
pakyla į padangių kalno viršų vasaros keliu.

Pati trumpiausioji Rasų naktis, Joninės.
Iš laužo Kupolės žiežirbos dangun pasklis.
Mėnulio pilnatis – o kur paparčio žiedas šis?
Pakeiskime tik savo mąstymo svirtis,
ir sąmonė anapusį pasaulį visame gražume pamatys.

O ten kaip pasakoj tamsi ryški naktis.
Jonvabalai dūzgia, šviečia – tik nepasiklysk.
Paparčio žiedas mirga, nusinkite - pajausite,
koks ryškus šito laimės žiedo spindulys.
O gal per kitą Kupolinę vėl įsai sugrįš?
2019 m. birželio 5 d.

*Trečioklai ant Berzgainių piliakalnio. Mokyt. Dalės
Dulkevičienės nuotrauka. O moja jie turbūt vasarai ...*

Muziejaus dienos – birželis

Muziejaus svečiai

Birželio pradžioje muziejuje lankėsi žinomų aktorių **Aleksandro ir Aldonos Kupstų** (abu aktoriai mirę) palikuonių atstovė Rūta, su kuria aptarėme Vederų kaimo dabartį, dvarininkų Pac Pamarneckių ir Kupstų giminystės ryšius. Viešnia pasakojo apie viltį atstatyti kadaise garsią aktorių sodybą, apie neįveikiamas kliūtis šio sumanymo kelyje. Pasidžiaugė turtingu muziejumi, ypač čia sukauptomis žiniomis apie kaimus, dvarus ir kt., paliko įrašytą padėką Svečių knygoje.

Muziejuje lankėsi ir mokyklos svečias **Algirdas Endriukaitis** (g. 1936 m.), pasipriešinimo okupacinei valdžiai nuo 1956 m. dalyvis, buvęs polit. kalinys, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras. Svečių knygoje savo įrašų šis įžymus žmogus palinkėjo skleisti ir išlaikyti lietuvių, savigarbą ir patriotizmą.

Apie projektą be pabaigos – Mano gimtinė

Labai gaila, kad mokinių bendruomenei tai buvo tarsi „primestas“ darbas. Nors organizaciniai reikalai sekėsi puikiai – mokinių komitetas ir muziejaus vyresnieji bičiuliai surinko žinias apie visų gimtines, apibendrinę, bet toliau darbas nevyko. Tik viena bičiulė – **Austėja Petniūnaitė** parengė išsamią Balninkų krašto kaimų, iš kurių mokiniai lanko mūsų mokyklą, apžvalgą.

Antaplaštaka – Žilvino Petniūno (3 kl.) gimtinė

Kaimelis įsikūręs prie Karališkio ežero, nedidelis, pavadintas gretimo Plaštakos kaimo vardu. 1923 m. Antaplaštakos kaime buvo 2 sodybos. 1920-1978 m. veikė šio kaimo pradžios mokykla. 1944-1962 m. kaimas buvo Antiaplaštakių apylinkės centras. 1949-1965 kaimas buvo ir kolūkio „Pirmyn“ centrinė gyvenvietė. Čia veikė biblioteka, medicinos punktas.

Dabar Antiaplaštakos kaimas žinomas tuo, kad čia ant Karališkio ežero kranto yra visiems žinoma ir gausiai lankoma Karališkio vila.

Karališkis – 3g klasės Karolinos Rimaitės gimtinė

Kaimo pavadinimas siejamas su gyventojų privilegijomis: karališkieji valstiečiai baudžios laikais nėjo lažo dvare, o mokėjo duoklę karaliui.

1742 m. buvo įkurta sentikių bendruomenė. Kaimas minimas 1765 m. Ukmergės apskrities inventoriuje kaip Karaliszki. Čia buvusi ir cerkvė – dabar jos vietoje įkurta poilsio vietė. 1813 m. keliaudamas iš Paryžiaus kaime buvo apsistojęs rusų caras Aleksandras I. 1873 m. sentikių parapija performuota į vieningą stačiatikių parapiją, veikė Karališkių Šv. Dievo Motinos globos cerkvė. 1964 m. šie maldos namai dėl avarinės būklės uždaryti, o nuo 1968 m. religinė bendruomenė išregistruota kaip sunykusi.

Karališkių kaimas turi ir žymius žmones – archeologą, rašytoją Petrą Tarasenką ir poetą, prozininką, tekstologą ir vertėją Vytautą Rakauską.

Vanagai – 1g klasės Austėjos Petniūnaitės tėviškė

Vanagų kaimo pavadinimas kilęs nuo pavardės žmogaus, kuris kažkada čia gyveno. Tai – tremtinių ir partizanų kaimas, nes iš jo kilę 11 žmonių ištremti į Sibirą, o kaimo vyrai išėjo į partizanus. Kovose žuvo šio kaimo partizanai Bronius Grybas – Ažuolas, Mečislovas Keršys, keturi buvo suimti ir nuteisti lagerio. Partizanas Vladas Leita ir jo artimieji buvo sušaudyti vietoje, o Antanas Bazanauskas suimtas, nuteistas lagerio. Štai tokia šio kaimo pokario statistika.

Rašykite mums: zelvosjaunimelis@gmail.com

Želvos gimnazija, 2019-06-14

Nuo 1949 m. Vanagai „ėjo“ iš vieno kolūkio į kitą: Janonio, „Pirmyn“, Kalinino, Naujasodžio tarybinis ūkis, Staškūniškio kolūkis... Iki 1992 m.

Kaimas turi savo kapines – jos veikiančios. Jose yra šio krašto knygnešio Simono Bakanausko kapas.

Austėja Petniūnaitė, 1g klasės mokinė, muziejaus bičiulė

MUZIEJAUS KOMANDA VISIEMS MOKYTOJAMS DĖKOJA UŽ DALYVAVIMĄ muziejaus veikloje ir linki GERO POILSIO NAMUOSE, GAMTOJE, ĮDOMIŲ KELIONIŲ, GRAŽIŲ VASAROS ĮSPŪDŽIŲ!

Mokiniams LINKIME SVEIKOS, ĮDOMIOS, TURINGOS VASAROS, GERŲ DRAUGŲ IR PRASMINGŲ DARBŲ, YPAČ SAVO GIMTINĖSE!

MUZIEJUS DIRBS VISĄ VASARĄ – BENT PIRMADIENIAIS IKI 14 VAL. Kviečiame kraštiečius, buvusius mokinius – čia atrasite IR MOKYKLOS BEI KRAŠTO PRAEITĮ, IR DABARTĮ. Čia galėsite gauti ir bent vieną knygą apie Želvą... VISADA LAUKIAME.

Parengė Z. Kriaučiūnienė, A. Petniūnaitė

O mylėti gimtinę, stengtis ją pažinti mokomės iš buvusio mūsų mokyklos mokinio Mindaugo ir jo kurtų eilėraščių. Dalijamės dar vienu – apie jo gimtąjį Karališkių kaimą

MINDAUGAS PAKNYS

Aušra Karališkiuos

seseriai Aušrai Paknytei – Repečkieni

*Ar regėjot Karališkių Aušrą
miražuos laukinės gamtos?*

*Šviesios garbanos draikosi kloniais,
nardo karklynai, prausiasi pievos rūkuos.*

*Rudos, brėkstančios akys, ankstyvos
rausvuos dangaus pataluos.
Žvilgsniu prieblandą veja,
budina saulę rytinę, kelia gimtinę.*

*Ar girdėjot choraliską gaidą Aušros?
Gervės klyksmą rytinį?
Paukščių gausėjantį čiulbesį,
skambesį, ulbantį jų sutartinį?*

*Ar lytėjot Karališkiuos dvelksmą Aušros?
Orą rytmečio gaivų, vėjelio prisilietimą?
Ar regėjot Karališkių dangų naktinį?
Ar jūs matėt Karališką žvaigždę Aušrinę?*

*Ar sapnavot Karališkių deivę rytinę
su vainiku ant jos garbanotų plaukų?
Iš gimtinės šakelių nupintą,
iš manijų minčių kaip voratinklio
ryto gimtinės laukuos išaustų.*

2018 m. lapkričio 5 d.

